

פירוש אחר: הבהמה מאוירא קא רביא, שהרי אף לאחר שנולד הוא הולך וגדל, ומוכח שעיקר גידולו אינו מהאם. אבל ביצה, אינה גודלת אחרי יציאתה מהתרנגולת, ומוכח שעיקר גידולה היא מהתרנגולת.

ולפי לשון זו, לשני הפירושים, דיבר רב הונא לפי מאן דאמר "טריפה אינה יולדת", ונחלקו ב"עובר ירך אמו", ובעיברה ואחר כך נטרפה. ומשמיענו רב הונא שתרגולת שנטענה בכיצים ואחר כך נטרפה, מודים חכמים שהביצים נטרפו ביחד עם התרגולת. אבל למאן דאמר "טריפה יולדת", ונחלקו ב"זה וזה גורם" ובנטרפה ואחר כך עיברה, אין הבדל בין ביצה לולד, וכשם שהולד של טריפה כשר לחכמים משום ש"זה וזה גורם – מותר", כך גם אפרוח.

ומביאה הגמרא לישנא אחרינא, שלפיה יש לחלק בין ביצה לולד גם אם נטרפה ואחר כך עיברה, וחכמים הסוברים בולד שהוא כשר מחמת גורם האב שהוא גורם היתר, מודים בכיצת אפרוח. וכמו שיבואר.

לישנא אחרינא, (173) אמר רב הונא: מודים חכמים לרבי אליעזר באפרוח שיצאה מביצת טריפה, שאסורה!

מאי טעמא? עד כאן לא פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר אלא בולד בהמה טריפה, דאי לישנא קמא, למאן דאמר "טריפה יולדת", (174) מתירים חכמים משום שהם

על אמו, הוה ליה "זה וזה גורם". ונחלקו חכמים עם רבי אליעזר אם מותר או אסור.

ואילו למאן דאמר "טריפה אינה יולדת" - משכחת לה, כגון שעיברה ולבסוף נטרפה. ובהא פליגי, דרבי אליעזר סבר "עובר ירך אמו הוא", ורבנן סברי "עובר לאו ירך אמו הוא".

ועתה דנה הגמרא באפרוח שיצא מביצת טריפה, כגון תורין ובני יונה שנטרפו והטילו ביצים, מה דינם של האפרוחים היוצאים מאותן ביצים, האם הם כשרים להקרבה, והאם יש לחלק בין אפרוח לולד בהמה.

אמר רב הונא: מודים חכמים לרבי אליעזר באפרוח ביצת טריפה, שאסור!

מאי טעמא? מה הסברא לחלק בין אפרוח לולד?

עד כאן לא פליגי חכמים עליה דרבי אליעזר, אלא בולד בהמה, והם סוברים שאינו ירך אמו, משום דמאירא קא רביא, ולד במעי בהמה אינו אדוק בגופה, אלא תלוי באויר ומעצמו הוא נוצר וגדל. אבל ביצת טריפה, כל זמן שלא נגמרה, היא אדוקה באשכול הביצים, ומגופה דתרנגולתא קא רביא, וגדילה ונגמרת מגוף התרגולת, לפיכך, אפילו רבנן מודו שהיא אבר של האם, וכשנטרפה האם, נטרפה גם היא.

174. ונקראת "לישנא קמא" משום שבגמרא חולין שם היא לישנא קמא דאמימר. רבינו גרשום.

173. ירושלמית על פי נוסח השיטה מקובצת [ועיין צאן קדשים נוסח דומה] ומפורשת על פי רש"י.